

oprettelse af livstestamente gælder dog en 18 års grænse, da der er tale om en forhåndstilkendegivelse fra en person, der endnu ikke er patient.

En patient på f.eks. 16 år, der er medlem af trossamfundet Jehovas Vidner, og som er moden og bevidst om sin situation, kan således afvise at modtage blod, hvilket sundhedspersonen skal respektere, hvis de øvrige betingelser efter § 15 er opfyldt.

Er den 16 årige ikke i stand til at forstå konsekvenserne af sin stillingtagen, jf. § 8, stk. 2, overgår beslutningskompetencen til forældrene. Er disse ligeledes medlem af Jehovas Vidner, og beslutter at afvise, at den 16 årige må modtage blod, skal sundhedspersonen rette henvendelse til patientens kommune med henblik på, at kommunens børn og unge-udvalg kan beslutte, om behandling, der medfører transfusion af blod eller blodprodukter, kan finde sted uden samtykke.

Der henvises til bemærkningerne til § 8.

Patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke, er ikke omfattet af kapitel 3, jf. at § 13 ikke henviser til § 9.

De nærmeste pårørende eller en værge, har således ingen kompetence til (mulighed for) at træffe beslutning på denne patientgruppes vegne i relation til sultestrejke, afvisning af at modtage blod, behandling af uafvendeligt døende eller oprettelse af livstestamente.

Alle uafvendeligt døende kommer i slutfasen af deres liv i den situation, at de mister bevidstheden, hvilken tilstand varer resten af den sidste korte tid af deres liv. Ud fra en rent sproglig fortolkning vil de i denne fase være «patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke». Men da § 9 ikke gælder for de særlige tilfælde i kapitel 3, er det herved tilkendegivet, at de nærmeste pårørende eller en værge ikke får tildelt en beslutningskompetence i den afsluttende fase for almindelige patienter.

Reglen om øjeblikkeligt behandlingsbehov, jf. § 10, er ligeledes holdt uden for kapitel 3. De særlige tilfælde af selvbestemmelsesret, der er indeholdt i kapitlet, skal respekteres, også hvis patienten i behandlingsforløbet kommer i en situation, hvor § 10 i og for sig kunne anvendes, dvs. hvis patienten er blevet bevidstløs og hans situation har udviklet sig livstruende. Sundhedspersonen er således afskåret fra at behandle i den situation. Selvbestemmelsesretten skal respekteres.

§ 11 om patientens inddragelse har i kapitel 3-situationer alene betydning ved behandling af børn under 15 år. Børnenes synspunkter skal indgå som et væsentligt element i beslutningsprocessen, hvilket i øvrigt også fremgår af forældremyndighedsloven og af

bistandsloven i forbindelse med børn og unge-udvalgets afgørelser.

§ 12, der fastlægger sundhedspersonens ansvar, gælder også for de særlige tilfælde, der er omfattet af kapitel 3.

Til § 14

Bestemmelsen om sultestrejke er en videreførelse af § 13 i Sundhedsstyrelsens cirkulære nr. 163 af 22. september 1992 om information og samtykke m.v. (»Lægers pligt og patienters ret«). Bestemmelsen udstrækker den respekt for individets integritet og selvbestemmelse, som lovforslaget hviler på, til den specielle og sjældne situation, hvor en habil patient har iværksat spisevægring.

Med bestemmelsen understreges, at selv om den sultestrejke vil dø af sit forehavende, så er sundhedspersonen (lægen) ikke berettiget til at forhindre dette, heller ikke hvis den sultestrejke bliver bevidstløs.

Oftentimes vil en sultestrejke blive indledt af personer, der opholder sig uden for sygehusvæsenet, f.eks. i fængsler el. lign. Hvadenten sultestrejke gennemføres på en institution udenfor sundhedsvæsenet eller patienten bliver overført til et sygehus, vil der være tale om en behandlingssituation, der er omfattet af lovens regler.

Hvor der i øvrigt er tale om spisevægring, vil den pågældende patient i overensstemmelse med selvbestemmelsesretten, forudsat at vedkommende er fuldt bevidst om situationen, ligeledes have ret til at gennemføre spisevægringen med den konsekvens, at døden indtræder.

Det kræves efter bestemmelsen, at patienten utvivlsomt har iværksat en sultestrejke. I ordet »utvivlsomt« ligger, at patienten med sikkerhed vil tage den konsekvens af sultestrejken, at denne kan medføre døden, og at patienten har forstået, at dette kan blive en følge heraf, da bestemmelsen medfører, at sundhedspersoner er forpligtet til at undlade at gribe ind, hvis der er tale om en velovervejede handling.

Til § 15

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af § 14 i Sundhedsstyrelsens cirkulære om information og samtykke m.v.

Reglerne blev i sin tid indført for at imødekomme ønsker fra medlemmerne af trossamfundet Jehovas Vidner, der af religiøse årsager ikke ønsker at modtage blod eller blodprodukter under operation og lignende. Bestemmelsen er også her udtryk for, at individets